JONAVOS VAIKŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽILVITIS‘‘

“RUDENĖLIS – VISŲ GALŲ MEISTRAS”

Trumpalaikis įstaigos edukacinis projektas-pažinimo laboratorija IU ir PU grupių vaikams

(2026-10-19 iki 2026-10-23)

Projektą parengė

Jonava,
2026 m.

Trumpalaikis, patirtinis, kūrybinis, integruotas įstaigos projektas

Dalyviai: 1–6 metų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikai

Vykdytojai: ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai, meninio ugdymo mokytojai, švietimo pagalbos specialistai.

Įgyvendinimo vieta: lopšelio-darželio vidaus ir lauko edukacinės erdvės.

Bendruomenės įtraukimas: vaikai, mokytojai, tėvai (globėjai), kiti įstaigos darbuotojai.

Projekto aktualumas ir pagrindimas

Ruduo – ypatingas metų laikas, suteikiantis vaikams daugybę galimybių tyrinėti, atrasti, eksperimentuoti, kurti ir pažinti juos supantį pasaulį. Spalvinga gamta, rudens gėrybių gausa, besikeičiantys orai, garsai, kvapai ir skoniai tampa natūraliu, vaikų smalsumą žadinančiu ugdymosi kontekstu.

Projektas „Rudenėlis – visų galų meistras“ grindžiamas idėja, kad ruduo gali būti ne tik metų laikas, bet ir žaismingas veikėjas, kviečiantis vaikus išbandyti įvairius vaidmenis – tapti daržininkais, muzikantais, virėjais ir matematikais.

Projektas atliepia įstaigos ikimokyklinio ugdymo programos „Paveldo takeliais: augame su tradicija“ nuostatas, kuriomis pabrėžiamas visuminis vaiko ugdymasis, patirtinės veiklos, vaikų žaidimas, ugdymosi kontekstų kūrimas, etnokultūros puoselėjimas ir kiekvieno vaiko individualios pažangos skatinimas.

Ypatingas dėmesys skiriamas vaikų galimybei mokytis per tiesioginę patirtį: liesti, uostyti, klausytis, ragauti, stebėti, lyginti, skaičiuoti, judėti, improvizuoti ir kurti.

Projektas taip pat stiprina įstaigos bendruomeniškumą, skatina vaikų tarpusavio bendradarbiavimą, mokytojų kūrybinę iniciatyvą bei tradicinių rudens papročių ir šiuolaikinių ugdymosi būdų dermę.

Projekto tikslas

Kuriant žaismingus, patirtiniam ugdymuisi palankius rudens tematikos edukacinius kontekstus, sudaryti sąlygas 1–6 metų vaikams tyrinėti, atrasti, eksperimentuoti, kurti ir bendradarbiauti, plėtojant jų pažinimo, komunikavimo, kūrybiškumo, socialines, emocines ir fizines galias bei puoselėjant ryšį su gamta ir etnokultūrinėmis tradicijomis.

Projekto uždaviniai

1. Kurti vaikų amžių, gebėjimus, interesus ir individualius ugdymosi poreikius atitinkančius edukacinius kontekstus, skatinančius savarankišką veikimą, žaidimą ir atradimus.
2. Sudaryti sąlygas vaikams įvairiais pojūčiais tyrinėti rudens gamtos reiškinius, gėrybes, jų savybes, įvairovę ir panaudojimo galimybes.

3. Plėtoti vaikų ankstyvuosius matematinius, tyrinėjimo ir problemų sprendimo gebėjimus, skatinant skaičiuoti, rūšiuoti, grupuoti, lyginti, matuoti, sverti ir eksperimentuoti.
4. Skatinti vaikų kūrybinę saviraišką per muziką, ritmą, judesį, improvizaciją, vaidmenų žaidimus ir kūrybines veiklas.
5. Ugdyti kasdienio gyvenimo, savarankiškumo, sveikos gyvensenos ir bendradarbiavimo įgūdžius, įtraukiant vaikus į praktines daržininkystės bei maisto ruošimo veiklas-imitacinius žaidimus.
6. Puoselėti lietuvių liaudies rudens tradicijas, tautosaką, dainas, ratelius ir bendruomeniškumą.
7. Užtikrinti kiekvieno vaiko aktyvų ir lygiavertį dalyvavimą, taikant universalaus dizaino mokymuisi principus ir diferencijuojant veiklas pagal vaikų raidos galimybes.
8. Stiprinti įstaigos bendruomenės bendrystę, organizuojant bendrą savaitės patirčių ir atradimų šventę.

Projekto sąsajos su įstaigos ugdymo programa

Projektas integruoja visas penkias įstaigos programoje numatytas visuminio ugdymo(si) sritis. Veiklos orientuotos į septynių vaiko galių – pasitikinčio, besirūpinančio savimi ir kitais, kultūriškai ir socialiai jautraus, komunikabilaus, lanksčiai mąstančio, kūrybingo ir sėkmingai besimokančio vaiko – plėtojimą.

Ugdymo(si) sritis	Sąsajos su projektu
Mūsų sveikata ir gerovė	Fizinis aktyvumas, judrieji žaidimai, maisto gaminimas, sveikos mitybos, higienos ir saugaus elgesio įgūdžiai
Aš ir bendruomenė	Bendri žaidimai, vaidmenų pasiskirstymas, pagalba vienas kitam, tradicijų pažinimas, bendruomeninė šventė
Aš kalbų pasaulyje	Rudens gėrybių įvardijimas, pokalbiai, pasakojimai, tautosaka, dainos, mįslės, vaikų idėjų ir atradimų pristatymas
Tyrinėju ir pažįstu aplinką	Gamtos objektų tyrinėjimas, daržovių savybių pažinimas, skaičiavimas, matavimas, svėrimas, lyginimas, eksperimentavimas
Kuriu ir išreiškiu	Muzikavimas, ritmavimas, improvizavimas, judesio raiška, kūrybiniai žaidimai, maisto puošyba

Projekto įgyvendinimo organizavimas

Projektas organizuojamas taikant ugdymosi kontekstų kūrimo principą. Mokytojai parengia keturias temines edukacines erdves, kuriose vaikai gali savarankiškai ir bendradarbiaudami tyrinėti, eksperimentuoti, kurti, žaisti ir spręsti iškilusius iššūkius.

Erdvės kuriamos taip, kad jose būtų įvairių veikimo galimybių: vaikams prieinamų priemonių, natūralių medžiagų, atvirų užduočių, netikėtų atradimų ir galimybių patiems pasirinkti veiklą.

Mokytojas veikia kaip vaikų patirčių organizatorius, stebėtojas, žaidimo partneris ir pagalbininkas. Jis skatina vaikų iniciatyvas, kelia atvirus klausimus, padeda ieškoti sprendimų, tačiau neperima veiklos iš vaiko.

Organizavimo principas: kiekvieną iš pirmųjų keturių savaitės dienų vaikams pasiūlomas vienas teminis kontekstas. Grupių mokytojai veiklas pritaiko pagal vaikų amžių, interesus, gebėjimus ir poreikius. Penktadienį vyksta bendras baigiamasis renginys.

Projekto veiklų planas

„Ruduo daržininkas“

Gamtos pažinimo, tyrinėjimo ir praktinės veiklos kontekstas

Veiklos idėja: „Kas slepiasi Rudenėlio darže?“

Vaikai tyrinėja daržoves, jų formas, spalvas, dydžius, paviršius, kvapus, aiškinasi, kur ir kaip jos auga. Sodina, kasa, renka derlių, kuria daržą, žaidžia daržininkų žaidimus.

Galimos priemonės: įvairios daržovės, žemė, smėlis, vanduo, indeliai, kastuvėliai, pintinės, didinamieji stiklai, sėklos.

Ugdomos galios: pažinimo, tyrinėjimo, komunikavimo, savarankiškumo, problemų sprendimo.

“Ruduo muzikantas“

Muzikinės, garsinės ir judesio raiškos kontekstas

Veiklos idėja: „Kaip skamba ruduo?“

Vaikai klausosi gamtos garsų, tyrinėja įvairių medžiagų skambesį, kuria ritmus, muzikuoja netradiciniais instrumentais, improvizuoja judesiu ir balsu.

Galimos priemonės: mediniai ksilofonai, būgneliai, mediniai instrumentai, lapai, kaštonai, gilės, pagaliukai, akmenukai, skarelės.

Ugdomos galios: kūrybiškumo, meninės raiškos, komunikavimo, emocijų raiškos, bendradarbiavimo.

„Ruduo virėjas“

Sveikos mitybos, pojūčių ir praktinio patyrimo kontekstas

Veiklos idėja: „Rudenėlio virtuvės paslaptys“

Vaikai tyrinėja daržoves, vaisius, jų spalvas, kvapus, tekstūras. Plauna, maišo, pila, kuria savo receptus, žaidžia restoraną ar virtuvę.

Galimos priemonės: vaisiai, daržovės, dubenėliai, šaukštai, vaikiški virtuvės reikmenys, receptų paveikslėliai.

Ugdomos galios: savarankiškumo, pažinimo, kūrybiškumo, kasdienio gyvenimo įgūdžių, bendradarbiavimo.

„Ruduo matematikas“

Matematinio mąstymo, tyrinėjimo ir problemų sprendimo kontekstas

Veiklos idėja: „Rudenėlio skaičių ir atradimų laboratorija“

Vaikai rūšiuoja, grupuoja, skaičiuoja, lygina, matuoja, sveria rudens gėrybes, kuria sekas, dėlioja raštus, ieško matematinių dėsningumų ir sprendžia žaismingas problemas.

Galimos priemonės: kaštonai, gilės, lapai, kankorėžiai, daržovės, vaisiai, svarstyklės, matavimo juostos, indai, skaičių kortelės, geometrinės figūros.

Ugdomos galios: matematinio mąstymo, tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis.

„Didžioji Rudenėlio šventė“

Bendruomeniškumo, etnokultūros ir meninės raiškos kontekstas

Veiklos idėja: „Rudenėlis – visų galų meistras!“

Visos įstaigos vaikai ir mokytojai susiburia į bendrą rudens šventę. Skamba dainos, vyksta rateliai, šokiai, judrieji žaidimai, žaismingos rudens užduotys.

Galimos veiklos: Rudenėlio personažo pasirodymas, dainos apie rudenį, lietuvių liaudies rateliai, muzikiniai žaidimai, improvizacijos, bendras šokis.

Ugdomos galios: socialinio ir kultūrinio jautrumo, komunikavimo, kūrybiškumo, emocinės raiškos, pasitikėjimo savimi.

Veiklų diferencijavimas pagal vaikų amžių

Kadangi projekte dalyvauja skirtingo amžiaus vaikai, tos pačios temos įgyvendinamos skirtingais sudėtingumo lygmenimis. Amžiaus ribos yra orientacinės, o veiklos pritaikomos pagal individualią vaiko raidą.

Amžiaus grupė	Ugdymosi veiklų pobūdis
1–2 m.	Sensorinis tyrinėjimas: lietimas, stebėjimas, klausymasis, judesys, daiktų dėliojimas, paprasti veiksmai su suaugusiojo pagalba
3–4 m.	Žaismingas eksperimentavimas: rūšiavimas, lyginimas, vaidmenų žaidimai, garsų ir ritmų kūrimas, paprastos praktinės užduotys
5–6 m.	Sudėtingesnis tyrinėjimas: hipotezių kėlimas, matavimas, svėrimas, skaičiavimas, problemų sprendimas, kūrybinių sumanymų įgyvendinimas, rezultatų pristatymas

Pavyzdžiui, „Ruduo matematikas“ erdvėje mažylis gali dėti didelius moliūgus į krepšį, 3–4 metų vaikas – rūšiuoti juos pagal dydį, o vyresnysis – palyginti svorį, išmatuoti apimtį ir paaiškinti savo pastebėjimus.

Svarbu, kad veiklos nebūtų orientuotos į vienodą rezultatą. Kiekvieno vaiko patirtis, atradimas ir individuali pažanga yra vertingi.

Ugdymo(si) metodai ir pedagoginės prieigos

Projekte numatoma taikyti šias įstaigos programoje aprašytas pedagogines prieigas:

- Patirtinis ugdymasis – vaikai mokosi veikdami, tyrinėdami, eksperimentuodami ir reflektuodami.
- Žaismė ir žaidimu grindžiamas ugdymasis – žaidimas tampa pagrindiniu vaikų mokymosi būdu.
- STREAM ugdymas – integruojami gamtos mokslai, technologijos, inžinerija, menai, matematika ir tvarumo aspektai.
- Reggio Emilia elementai – ugdymosi aplinka tampa „trečiuoju pedagogu“, o vaikams sudaromos įvairios saviraiškos galimybės.
- Lauko pedagogika – tiesioginis gamtos pažinimas ir patyrimas lauko erdvėse.
- Etnokultūrinis ugdymas – lietuvių liaudies dainų, ratelių, žaidimų, rudens darbų ir tradicijų pažinimas.
- Universalus dizainas mokymuisi (UDM) – įvairūs įsitraukimo, veikimo ir patirties raiškos būdai, pritaikyti skirtingiems vaikų poreikiams.

Laukiami projekto rezultatai

Įgyvendinus projektą tikimasi, kad:

1. Vaikai patirs pažinimo ir atradimo džiaugsmą, aktyviai įsitrauks į įvairias rudens tematikos veiklas.
2. Praturtės vaikų patirtys apie rudens gamtą, jos gėrybes, sezoninius pokyčius ir žmogaus veiklą.
3. Plėtosis vaikų tyrinėjimo, matematinio mąstymo, problemų sprendimo, komunikavimo ir kūrybiškumo gebėjimai.
4. Stiprės savarankiškumas, pasitikėjimas savo galiomis, bendradarbiavimo ir socialiniai įgūdžiai.
5. Vaikai įvairiais būdais išreikš savo patirtis, emocijas, idėjas ir kūrybinius sumanymus.
6. Bus puoselėjamas ryšys su gamta, etnokultūrinėmis tradicijomis ir įstaigos bendruomene.
7. Mokytojai įgis papildomos patirties kuriant atvirus, patirtiniam ugdymuisi palankius edukacinius kontekstus.

Vaikų ugdymosi pasiekimų ir pažangos stebėsena

Projekto metu mokytojai stebi vaikų įsitraukimą, iniciatyvumą, savarankiškumą, bendradarbiavimą, tyrinėjimo ir kūrybinės raiškos gebėjimus.

Vaikų patirtys ir pažanga gali būti dokumentuojamos:

- stebėjimo užrašais ir trumpais vaikų veiklos aprašymais;
- vaikų pasakojimais, klausimais ir mintimis;
- fotografijomis, kūrybiniais darbais ir veiklų rezultatais;
- individualiomis ar grupinėmis refleksijomis;
- mokytojų pastebėjimais apie vaikų ugdymosi pasiekimus.

Svarbiausias vertinimo principas – stebėti kiekvieno vaiko individualią ūgtį, o ne lyginti vaikų pasiekimus tarpusavyje.

Tėvų ir įstaigos bendruomenės įtraukimas

Tėvai (globėjai) iš anksto informuojami apie projekto tikslą, veiklas ir organizavimo ypatumus.

Šeimos kviečiamos prisidėti prie edukacinių erdvių kūrimo, pasiūlant rudens gėrybių, gamtinių medžiagų ar pasidalijant šeimos rudens tradicijomis.

Visą projekto savaitę numatomas bendras aprangos akcentas – guminiai batai, simbolizuojantys pasirengimą rudens nuotykiams, tyrinėjimams ir žaidimams.

Mokytojai dalinasi vaikų veiklų akimirkomis su šeimomis, o pasibaigus projektui – pristato svarbiausius vaikų atradimus ir patirtis.

Saugumo ir įtraukties užtikrinimas

Organizuojant veiklas būtina atsižvelgti į vaikų amžių, individualius gebėjimus ir sveikatos ypatumus.

Ypatingas dėmesys skiriamas saugiam gamtinių medžiagų naudojimui, maisto produktų alergijoms, higienai, suaugusiųjų priežiūrai gaminant maistą ir saugiam judėjimui lauke.

Smulkūs daiktai, tokie kaip gilės, kaštonai ar sėklos, nenaudojami mažų vaikų veiklose, jeigu kelia užspringimo riziką. Sensorinėms veikloms siūlomos saugios alternatyvos.

Vaikams, kuriems sudėtinga dalyvauti bendrose triukšmingose veiklose, sudaromos galimybės rinktis ramesnį veikimo būdą, mažesnę grupę ar individualią pagalbą.

Guminiai batai yra simbolinis savaitės akcentas, tačiau avalynė parenkama pagal oro sąlygas, veiklos pobūdį, patogumą ir vaiko poreikius.

Projekto refleksija ir apibendrinimas

Pasibaigus projektui, mokytojai aptars ugdymosi proceso organizavimą, vaikų patirtis ir projekto įgyvendinimo rezultatus.

Refleksijai siūlomi klausimai:

- Kokios veiklos labiausiai įtraukė skirtingo amžiaus vaikus?
- Kokias naujas vaikų iniciatyvas ir atradimus pastebėjome?
- Kaip edukaciniai kontekstai skatino vaikų savarankiškumą ir kūrybiškumą?
- Kokios veiklos suteikė daugiausia galimybių bendradarbiauti?
- Kaip pavyko užtikrinti visų vaikų dalyvavimą?
- Kokias patirtis verta tęsti kasdienėje ugdymo praktikoje?

Projekto patirtys bus apibendrintos bendroje fotografijų, vaikų kūrybos darbų, atradimų ekspozicijoje „Rudenėlio meistrų atradimai“.

Baigiamosios nuostatos

Projektas „Rudenėlis – visų galų meistras“ – tai integruota, žaisminga ir patirtinė ugdymosi savaitė, kurioje kiekvienas vaikas gali tapti aktyviu savo mokymosi kūrėju.

Keturios teminės erdvės suteikia galimybę skirtingais būdais pažinti rudenį, o bendras penktadienio renginys suburia įstaigos bendruomenę, leidžia pasidžiaugti vaikų patirtimis ir puoselėti rudens tradicijas.

Svarbiausias projekto rezultatas – ne pagamintas darbelis ar atlikta užduotis, o smalsaujantis, kuriantis, tyrinėjantis, bendradarbiaujantis ir savo atradimais besidžiaugiantis vaikas.